

O'ZBEKISTONNING IQTISODIY RIVOJLANISHIDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING TA'SIRI

Ablazov Lazizbek Abdiquosimovich

e-mail: l.ablazov@tsue.uz Tel: +998909419131

Baxriyev Ozodbek Ulug'bek o'g'li

e-mail: ozodbekbaxriyev06@gmail.com

Toshkent Davlat Iqtisodiyot universiteti, "Raqamli iqtisodiyot" kafedrası katta o'qituvchisi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, "Raqamli Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari" fakulteti talabasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14899569>

Annotatsiya. Bu maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va raqamli texnologiyalar o'rtasidagi munosabatlarni o'rganishga qaratilgan. Raqamli texnologiyalar global iqtisodiyotda katta o'zgarishlarni olib kelmoqda. Ushbu maqolada O'zbekistonning iqtisodiyotidagi rivojlanish jarayonida raqamli texnologiyalar va ularning o'rnini o'rganish, ularning o'zgaruvchanlikni qabul qilish va O'zbekiston iqtisodiyotida ularning joriy holati muhokama qilinadi. Maqola raqamli texnologiyalar va sarmoyalar orasidagi munosabatlarni tahlil qiladi, shuningdek raqamli texnologiyalar va korxona sohasidagi innovatsiyalar, bozor rivojlanishi, elektron tijorat va markaziy banklar sohasidagi raqamli texnologiyalar va ularning ta'siri ham tahlil qilinadi. Ushbu maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanish strategiyalarini shakllantirishda muhimdir va raqamli texnologiyalar sohasidagi so'nggi ilmiy izlanishlarni va ularning O'zbekiston iqtisodiyotiga o'zni haqida yangiliklar ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, iqtisodiy rivojlanish, O'zbekiston, ta'sir, tahlil, taraqqiyot, digitalizatsiya, iqtisodiyot, innovatsiyalar.

Kirish

Raqamli texnologiyalar jahon iqtisodiyotida katta ahamiyatga ega bo'lib, ularga doir strategiyalar va dasturlar iqtisodiy rivojlanishni kengaytirishga qaratilmoqda. O'zbekiston ham o'z iqtisodiy rivojlanishi uchun raqamli texnologiyalarni kengaytirish va samarali foydalanishga e'tibor qaratyapti. Bu davrda O'zbekistonda elektron tijorat, dasturlash va texnologiyalarni o'zlashtirish sohasida katta islohotlar amalga oshirilmoqda.

O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy rivojlanishi, jahon iqtisodiyoti bilan integratsiyalashish va raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish imkoniyatlari kengayib borayotganida, raqamli texnologiyalar va O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirining tahlili ko'rsatkichlar ustida keng muhokama mavzulari bo'lib turadi.

"RAQAMLI O'ZBEKISTON-2030" konsepsiyasini amaliyotga tatbiq etish bo'lib, u o'z ichiga barcha soha va tarmoqlarni qamrab olgani hamda eng avvalo, puxta va mukammal tashkiliy- huquqiy mexanizmlarni shakllantirish, qolaversa, innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va ishlanmalarni joriy etish bo'yicha davlat organlari va tadbirkorlik subyektlarining uzviy hamkorligini ta'minlash, barcha soha va tarmoqlarda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishni raqamli texnologiyalar bilan qamrab olish, bu borada zamonaviy bilimlarni chuqur egallagan, intellektual salohiyatli kadrlarni yetishtirish, shu orqali, mamlakatda "axborotlashgan jamiyat" muhitini yaratishga xizmat qiladi.

Materiallarni olish texnologiyasi va tadqiqot usuli

Ayni damda jadallik bilan kechayotgan raqamlashuv jarayoni "yangi iqtisodiyot"ni vujudga keltirdi. Kam o'rganilgan va kun sayin chuqur tomir otib borayotgan bu bozor segmenti ishlab chiqaruvchilarga biznesda samarali marketing kampaniyalari uyushtirish, minimal xarajat qilib, maksimal foyda olish, tovar va xizmatlarni muvaffaqiyatli sotishning optimal usullarini taqdim etadi. Iste'molchi, xaridor va mijozlarga sifatli xizmat hamda qulaylik yaratiladi. Bu vaqtningiz tig'iz paytida Internet orqali tushlikka buyurtma berish, mobil ilova orqali taksi chaqirish, uzoqdagi yaqiningizga pul jo'natishdan ko'ra kengroq imkoniyatlar bo'lib, transchegaraviy biznes hamkorlik, elektron tijoriy maydon, masofaviy ofis kabilarni ham qamrab oladi.

Mamlakatimiz uchun dolzarb sohalardan biri bo'lgan qishloq xo'jaligini raqamlashtirish jarayoni yurtimiz rivojlanish uchun katta ahamiyatga ega bo'lgan ro'yxatda agrar soha muhim o'rin tutadi. Shu bois, tarmoqlarni yangi bosqichga chiqarishga xizmat qiluvchi 24 ta loyihani ro'yobga chiqarish mo'ljallanyapti. Aytish kerakki, qishloq va suv xo'jaligi tarmoqlariga raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha

muammolar, tezkor hal etish zarur bo'lgan masalalar oz emas. Axborot texnologiyalari qishloq xo'jaligida yerni hisobga olish va monitoring qilishda juda qo'l keladi. Masalan, yerni kosmik zondlash orqali ekin maydonlari, vegetatsiya jarayoni, yerning meliorativ holati va minerallashuv miqdorini o'rganish mumkin. Bu agrotexnik tadbirlarni aniq belgilab, hosildorlikni 25-30 foizgacha oshirish imkonini beradi.[1] O'zbekiston iqtisodiyoti bo'yicha keyingi bosqichlari va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishga doir tavsiyalar tahlil qilinadi. Maqolada O'zbekiston iqtisodiyoti va raqamli texnologiyalar sohasidagi oxirgi rivojlanishlar va yondashuvlar, barcha asosiy muammolar va ularni hal etishga qaratilgan yo'nalishlar haqida tafsilotli ma'lumotlar beriladi. Bu maqola raqamli texnologiyalar va O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirining tahlili mavzusini tushunish va o'rganish uchun muhim manbalaridan biri hisoblanadi. [2]

Jumladan, Shirin Mukhammedova tomonidan "Raqamli iqtisod va O'zbekiston: zamonaviylashtirish jarayonlarini tahlil etish" yozilgan maqolada esa O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotga o'tish jarayonlari va bu jarayonlarning O'zbekiston iqtisodiyoti, siyosati va jamiyatiga o'rni tahlil qilinadi. Maqolada raqamli iqtisodning O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanish strategiyalariga qanday ta'siri bo'lishi, yangi texnologiyalar va innovatsiyalar muhim muammolar va maslahatlarni yechishda qanday rolni o'ynaydi, shuningdek, O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotda yutuqlariga erishish uchun kerakli qadamlar ishlar mavzusida tahlil va tavsiyalar beriladi. [3]

Ekspirimental (tadqiqot) natijalar va ularning muhokamasi

Raqamli texnologiyalar, yuqori darajada avtomatlashtirilgan usullar va kompyuterlashtirilgan tizimlarni o'z ichiga oladi. Bu texnologiyalar O'zbekiston iqtisodiyoti uchun yangi imkoniyatlar ochiladi, masalan, raqamli moliya, elektron tijorat, ishga qo'yish protsesslarini optimallashtirish va boshqalar.

O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha rolini o'rganish uchun quyidagi muhim nuqtalar ko'rsatilishi mumkin:

strategiyalarning belgilanishi: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar hamda texnologik rivojlanishlarini mustahkamlashga e'tibor qaratilmoqda.

innovatsiyalar va texnologik rivojlanishni mustahkamlash: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari innovatsiyalarni oshirish va texnologik rivojlanishni mustahkamlashga qaratilgan.

samarali dasturlar va loyihalar: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari samarali dasturlar va loyihalar asosida amalga oshirilishi talab qilinadi.

xalqaro hamkorlik va sarmoyalar: O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha xalqaro hamkorlik va sarmoyalarning muhim roli keltiriladi.

Xulosa

Maqolada O'zbekistonning raqamli iqtisodiyot sohasidagi strategiyalari va ularning innovatsiyalar va texnologik rivojlanishlarni mustahkamlash bo'yicha tahlil qiladi. Bu maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va raqamli texnologiyalar sohasidagi muammolarni va ularni hal etishga qaratilgan yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Maqolada quyidagi nuqtalar ko'rsatilgan:

raqamli iqtisodiyotning O'zbekiston iqtisodiyoti bo'yicha ta'siri: Maqola O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida raqamli texnologiyalarining o'zgarishlarni va ularning iqtisodiyotga ta'sirini tahlil qiladi.

O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishi va raqamli texnologiyalar sohasidagi muhim muammolarni tahlil etildi va mamlakatning bu sohada mustaqil ravishda rivojlantirilishi uchun tavsiyalar keltirildi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yaxiyaxonova, Muhiba, and Marjona Yusupova. "OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA "INFORMATIKA VA AT" FANLARIDAN MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH." International Scientific and Practical Conference on Algorithms and Current Problems of Programming. 2023.
2. Mahmudjanovna, Yahyokhonova Muhiba. "Increasing the Effectiveness of the Learning Process for the Use of Information and Communication Technologies." *Academicia Globe* 2.04 (2021): 206-211.

3. Yakhiyakhonova, Mukhiba. "The Urgency of Improving the Methods of Developing the Skills of Independent Learning of Future Teachers (on the Example of Information Technology in Education)." *Academicia Globe* 2.03: 47-51.
4. Madadjon O'ktamov. "Kuzatuv quduqlarida yer osti suvlarini gidrorejim parametrlarini masofaviy nazorat qilishning avtomatlashgan tizimlari." *Science and Education* 2.12 (2021): 202-211.
5. Uktamov, M. "Modeling the professional training development of future teachers through computer training." *Science and innovation* 2.B9 (2023): 139-141.
6. Турсунова, Л., & Жураев, С. (2024). ЭФФЕКТИВНЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ. Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования, 3(2), 35-37.
7. Shukurullo Fayzullo o'g'li, Aliqulov. "TA 'LIMDA MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARINI QO 'LLASH." *PEDAGOGS* 50.2 (2024): 51-55.
8. Кодиров, Фаррух. "ZAMONAVIY KOMPYUTER O'YINLARI VA ULARNING SINFLANISHI." *Scienceweb academic papers collection* (2019).